

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Juni 2023, (foreløbig- ved udgangen af 2.HTX)
Institution	Teknisk Gymnasium Silkeborg
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Idehistorie B
Lærer(e)	Jesper Breining, Mogens Holm
Hold	2.V, 2.X, 2.YZ

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Arbejdets idehistorie
Titel 2	Silkeborg som handels- og produktionsby
Titel 3	Da Danmark blev moderne – teknologihistoriske nybrud. (Teknologihistorisk analyse)
Titel 4	Transhumanisme og det optimerede menneske
Titel 5	Global historie
Titel 6	Danmark besat

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Arbejdets idehistorie
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Skyggebjerg, L.K: "Industrilandet Danmark fra 1888", Danmarkshistorien.dk, d. 17/9 2019, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/industrilandet-danmark/</p> <p>Sørensen, A.T: "Landbrugets produktionsomlægning", danmarkshistorien.dk, d. 17/8 2011, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/landbrugets-produktionsomlaegning</p> <p>KILDE: "Maglekildecetrifugen", danmarkshistorien.dk, d. 1/6 2022, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/maelkecentrifuge-fra-maglekilde-maskinfabrik-1878</p> <p>Tale: Luis Pio: "Målet er fuldt" 1872: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/louis-pio-maalet-er-fuldt-1872/</p> <p>Orientering d. 1. juli 22 kl 16.30 (med Ole Hall om SAS-konflikten)</p> <p>DR dokumentar: "Jagten på den danske arbejder" afs.1, DR, 2015, link: https://www.dr.dk/drtv/episode/jagten-paa-den-danske-arbejder_249984</p> <p>Stybe, S.E: "Idehistorie" om Marx og marxismen, s. 325-331, Gyldendal Uddannelse, 1961</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Nørmark, D., (et.al.): "Pseudoarbejde-hvordan vi fik travlt med at lave ingenting", kap. 1, Gyldendal 2018, link: https://www.williamdam.dk/laeseprøve?isbn=9788702245332</p> <p>Podcasten Freakonomics, "Yes, the Open Office Is Terrible — But It Doesn't Have to Be" episode 358 om kontorets udvikling: https://freakonomics.com/podcast/open-offices/</p> <p>Egne powerpoints om kontorets udvikling</p>
Omfang	15 timer
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• Demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag• Natur, teknologi og produktion i historisk og nutidigt perspektiv• Forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.

Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Gruppearbejde
---------------------------------------	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 2	Silkeborg som handels- og produktionsby
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Video: Anne Skare: "Arbejde før, nu og i fremtiden": https://www.youtube.com/watch?v=JfezD8l42yU</p> <p>Drivsholm, L.S: "Amerikansk professor: "Vi er nødt til at skrue ned for, hvad vi forventer af arbejdet"", Information, d. 20/10 2021</p> <p>Eriksen, G: " Kronik: Hvad nu hvis?", Jyllandsposten, 13/6 2001</p> <p>Larsen, K.D: Silkeborg Papirfabrik 1844-2000. En epoke er slut (Silkeborg Museums Årsskrift 2000).http://www.museumsilkeborg.dk/silkeborg-papirfabrik</p> <p>Lindhardt, C: " Det går simpelthen ikke, at medierne udnytter de løstansatte med lønninger der langsomt men sikkert udhules", Journalisten.dk, d. 16/5 2022</p> <p>Locht, J: " I FREMTIDEN VENTER STORE FORANDRINGER OG MERE MENNESKELIGHED", HK, d. 10/10 2018, link: https://www.hk.dk/aktuelt/nyheder/2018/10/10/i-fremtiden-venter-store-forandringer-og-mere-menneskelighed</p> <p>Nørgaard, M: "Silkeborg før Drewsen" Video om Silkeborg med fokus på "Historien om Drewsen", SRTV: 2 (første 22 min). Keld Dalsgaard Larsen, museumsinspektør Silkeborg Museum, link: https://www.youtube.com/watch?v=XPJMPieQSkY</p> <p>Ukendt: "Silkeborg 1845-1910"</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Wikisilkeborg: "Tekstilindustrien i Silkeborg", senest ændret 31/7 2019, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Tekstilindustrien_i_Silkeborg</p> <p>Wikisilkeborg:" Vestergade, senest ændret 22/12 2012, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Vestergade</p> <p>Wikisilkeborg: Arbejderbevægelsen i Silkeborg, Senest ændret 17/12 2012, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Arbejderbev%C3%A6gelsen_i_Silkeborg</p> <p>Wikisilkeborg: Silkeborg Maskinfabrik Zeuthen & Larsen, senest ændret 2/2 2012, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Silkeborg_Maskinfabrik_Zeuthen_%26_Larsen</p>
Omfang	10 timer
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskæssige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale

	<ul style="list-style-type: none">• diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende• behandle problemstillinger i samspil med andre fag• demonstrere viden om fagets identitet og metoder•
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Virtuelle arbejdsformer• Projektarbejdsform

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 3	Da Danmark blev moderne – teknologihistoriske nybrud
Indhold	<p>Andersen, S.B., (et.al.): "Menneskeskabt – grundbog i teknologihistorie", uddrag</p> <p>Petersen, E.S: "Fremstillingserhverv og industrialisering", Danmarkshistorien.dk, 2009, link: https://danmarkshistorien.dk/perioder/det-unge-demokrati-1848-1901/fremstillingserhverv-og-industrialisering/</p> <p>Skyggebjerg, L.K: "Industrilandet Danmark fra 1888", Danmarkshistorien.dk, d. 17/9 2019, link: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/industrilandet-danmark/</p> <p>Film: "Danmark bliver moderne 1900-1950 – udviklingen af infrastruktur og transportmidler, Danmarkshistorien.dk, 4/2 2016, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/danmark-bliver-moderne-1900-1950-udviklingen-af-infrastruktur-og-transportmidler/</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Eget powerpoints om historisk kausalitet</p> <p>Film: "P-pillens historie – siden 1960", Danmarkshistorien.dk: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/p-pillens-historie-siden-1960/</p> <p>Thorndal, J: El til Danmark, Erhvervsskolernes forlag, 2008</p> <p>Wagner, M.F: Ford og fordismen, Erhvervsskolernes forlag, 2008</p> <p>Christensen, B., (et.al.): "Fra husmøller til havmøller", uddrag</p> <p>Holten, B: Da tid blev penge, Erhvervsskolernes forlag, 2008</p> <p>Lindgaard, H: Ud af røret, Erhvervsskolernes forlag, 2008</p> <p>Nielsen, K., (et.al.): "Skruen uden ende", uddrag</p> <p>Pedersen, M: "Cementen", Aarhus Universitetsforlag, 2019, uddrag</p>
Omfang	10 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">• redegøre for væsentlige idéhistoriske og teknologihistoriske udviklingslinjer og begivenheder fra oldtiden til i dag• demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• projektarbejde• virtuelle arbejdsformer• gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 4	Transhumanisme og det optimerede menneske
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Sparsø; M.G: "Transhumanisme - det nye menneske" (6 sider) fra bogen <i>Teknologi og filosofi 2, Systime</i> (2013), s. 12-22, side 76-84.</p> <p>"Transhumanismen – verdens farligste idé" (2004) i Mikkel Guldhammer Sparsø: <i>Teknologi og filosofi, Systime</i>:</p> <p>https://teknologiogfilosofi.systime.dk/?id=254&L=1</p> <p>Møller, D.B., (et.al.): <i>SO htx – studieområdet og studieområdeprojektet, Systime</i>, 2019, kap.3, kap. 5.10-5.15, kap.6</p> <p>Pedersen, A.Y., (et.al.): <i>Idehistorie, Systime</i>, 2018, kap.11</p> <p>Sparsø, M.G: "Transhumanismens antidemokratiske perspektiv", (kap. 4.3) i Sparsø, M.G: <i>Teknologi og filosofi, Systime</i> 2022, link: https://teknologiogfilosofi.systime.dk/?id=219&L=1</p> <p>Thorsted, L: "Trine har fået et nyt hjerte: "Det første, jeg spurgte om, da jeg vågnede, var, om jeg havde fået hjertet"", <i>Magasinet Liv</i>, 2017, link: https://magasinetliv.dk/livsstil/kvinder/det-foerste-jeg-spurgte-om-da-jeg-vagnede-var-om-jeg-havde-faet-hjertet</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Loeffler, J: "The Origin Story of Silicon Valley—and Why We Shouldn't Try to Recreate It", <i>Interesting engineering</i>, 31/8 2019, link: https://interestingengineering.com/innovation/the-origin-story-of-silicon-valleyand-why-we-shouldnt-try-to-recreate-it</p> <p>Poulsen, N. B: "USA- historie og identitet", s. 9-20, <i>Systime</i>, 2016</p>
Omfang	20 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale• Behandle problemstillinger i samspil med andre fag, Dansk-idehistorie opgave ligger i dette forløb <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Samspillet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk videnskab• Erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi• Forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie

Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 5	Global historie
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Bejder, P., (et.al.): ” Merkantilisme og danske tropekolonier, ca.1600-1917”, Danmarkshistorien.dk, d. 24/8 2018, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/merkantilisme-og-danske-tropekolonier</p> <p>Duedahl, P: ” 'Gudhjemtid'. Indførelsen af universaltid, 1. januar 1894”, Danmarkshistorien.dk, d. 13/9 2017, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/gudhjemtid-indfoerelsen-af-universaltid-1-januar-1894</p> <p>EMU: ” Global idéhistorie – tilgang, metode og praksis”, EMU.dk; u.d, link: https://www.emu.dk/htx/idehistorie/global-idehistorie/global-idehistorie-tilgang-metode-og-praksis?b=t432-t470-t5543</p> <p>Goody, J: “The theft of history- time”, Cambridge 2006, s. 14-18</p> <p>Meyhoff, P: Teknologihistorie, Systime 2022, afsnit 39.12, link: https://teknologihistorie.systime.dk/?id=456</p> <p>Leksikon.org: ” Nykolonialismen – forholdet til de tidligere kolonilande”, Leksikon.org, 2003 (opslaget om Afrika)</p> <p>Sonne, F., G., H: “Krigen om verdenskortet: Hvordan skal verden se ud?”, Videnskab.dk, d. 28/5 2017, link: https://videnskab.dk/kultur-samfund/krigen-om-verdenskortet-hvordan-skal-verden-se-ud/</p> <p>The Economist: ”China in Africa: Should the West be worried”, Youtube.com, august 2022, link: https://www.youtube.com/watch?v=wBHqjYuJ5eI</p> <p>Kilder:</p> <p>Ministry of public affairs Peoples republic of China: “China and Africa in the New Era : A Partnership of Equals”, The State Council Information Office of the People’s Republic of China, November 2021, Link: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/2649_665393/202111/t20211126_10453904.html</p> <p>Forskellige verdenskort:</p> <ul style="list-style-type: none">• Amerikansk verdenskort• Cahills butterfly- kort• Dymaxion kort• Gall Peters kort• Goode homolosine projection• Kina kort fra China Today• Winkel triple projection
Omfang	15 timer
Særlige fokuspunkter	Faglige mål:

	<ul style="list-style-type: none">• sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale• analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskæssige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag• erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi• forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 6	Danmark besat
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Anne-Grethe Bjarup Riis: Hvidstengruppen, 2012 (film) DR dokumentar: "Hitlers danske soldater", afsnit 4, dr.dk, 2020, link: https://www.dr.dk/drtv/se/hitlers-danske-soldater_208769</p> <p>Olesen, N. W: "Besættelsen den 9.april 1940", danmarkshistorien.dk, d. 22/9 2021, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/besaettelsen-den-9-april-1940/</p> <p>Brunbech, P.Y: "Dilemmasplet 9.april 1940", danmarkshistorien.dk, d. 25/6 2013, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/dilemmasplet-9-april/</p> <p>Holm, A, (red.): "Kampen om historien- idealister eller ekstremister i krig", DR podcast, dr.dk, d. 22/3 2022, link: https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien-3/kampen-om-historien-32</p> <p>Olling, M: " Samarbejde og modstand #1: Vi bliver aldrig færdige med at diskutere den danske samarbejdspolitik", Politiken Historie podcast, d. 13/8 2020, link: https://politikenhistorie.dk/podcast/Samarbejde_og_modstand/art7884693/Vi-bliver-aldrig-f%C3%A6rdige-med-at-diskutere-den-danske-samarbejdspolitik</p> <p>Sodemann, M: " Ukrainer træner modstandsbevægelse fra hjemmet i Vesthimmerland: - Vi kæmper ikke kun for Ukraine", TV Midtvest, d. 25/2 2022, link: https://www.tvmidtvest.dk/vesthimmerland/ukrainer-traener-modstandsbevaegelse-fra-hjemmet-i-vesthimmerland-vi-kaemper-ikke-kun-for-ukraine</p> <p>Stræde, T: "Hvad er modstand?", folkedrab.dk, 2014, link: https://folkedrab.dk/temaer/modstand/hvad-er-modstand</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Besøg på Silkeborg Bunkermuseum Deltagelse i landsdækkende Auschwitz- dag, link: https://seismogram.dk/auschwitzdag-historien-om-dem-der-valgte-den-anden-side/</p>
Omfang	20 timer
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale• Demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Samspillet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk videnskab• Erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi

	<ul style="list-style-type: none">• Forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Pararbejde• Gruppearbejde